

2016-05-12

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/392

Kommunstyrelsen

Nytt reglemente för mål och resultatstyrning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar föreslaget nytt reglemente för mål och resultatstyrning.

Sammanfattning

Inom ramen för arbetet med att utveckla kommunens mål- och resultatstyrning beslutade kommunfullmäktige om nya kommunövergripande mål i ärendet om mål och budget för 2016-2018. För att de övergripande målen ska få en god styreffekt och för att ytterligare stärka kommunens mål- och resultatstyrning föreslås i detta ärende justeringar i kommunens reglemente för mål- och resultatstyrning. De större förändringar som föreslås är:

- Den av kommunfullmäktige fastställda ambitionen läggs till som en del av den grund som utgör styrningen i Nacka kommun och som ska vara nämndernas utgångspunkt.
- Kommunfullmäktige ska fastställa nämndens fokus inom de övergripande målen. Tidigare fastställde kommunfullmäktige strategiska mål.
- Kommunfullmäktige ska fastställa resultatindikatorer med årsmål. Tidigare beslutade nämnden om nyckeltal men dessa fastställdes inte av kommunfullmäktige.
- Tillägg görs i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning där tre centrala aspekter i en växande kommuns ekonomi lyfts fram, i form av riktlinjer för resultatöverskott, finansiering av investeringar och utveckling av kommunens soliditet.

Ärendet

Under 2015 inleddes ett arbete med att stärka och utveckla kommunen mål- och resultatstyrning. Bakgrunden är att Nacka nu går in i en period då tillväxttakten ska fördubblas, något som innebär många möjligheter och utmaningar. Utvecklingen av kommunens styrning syftar till att kommunen ska bli ännu bättre rustad att klara av de utmaningar tillväxten innebär, att leverera välfärdstjänster av hög kvalitet och att bevara och utveckla Nackas territorium.

Kommunens styrmodell har varit densamma under nästan 20 års tid. Visionen och den grundläggande värderingen bedöms vara aktuella och styrande i dagsläget och fortsatt ytterst relevanta. Detsamma gäller kommunens fyra styrprinciper. Inga förändringar av dessa komponenter i kommunen styrning har därför gjorts. Däremot fattade kommunfullmäktige beslut om nya övergripande mål för kommunen i ärendet om mål och budget för 2016-2018, då de tidigare åtta målen bedömdes vara otillräckliga för att styra kommunen i önskad riktning framöver.

För att de nya övergripande målen ska ge önskad styreffekt behövs vissa förändringar i kommunens mål- och resultatstyrning. I detta ärende föreslås justeringar av reglementet för mål- och resultatstyrning samt kommenteras syftet med förändringarna.

De föreslagna förändringarna och dess syfte

De förändringar som föreslås handlar dels om vissa justeringar i benämningar och beslutsnivåer när det gäller mål- och resultatstyrningen, dels om tillägg till riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.

Förändringarna i mål- och resultatstyrningen

Reglementet är oförändrat i den del som anger om att styrningen ska utgå från kommunens vision ”öppenhet och mångfald” och grundläggande värdering ”förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar”. Som ett tillägg till detta läggs nu kommunens ambition, ”vi ska vara bäst på att vara kommun”, som beslutades av kommunfullmäktige i ärendet om mål och budget för 2016-2018.

Ambitionen som en del av styrningen

Kommunens ambition ”vi ska vara bäst på att vara kommun” har två betydelser: dels ska kommunen göra det en kommun ska göra, dels ska det kommunen gör vara av hög kvalitet. Båda dessa komponenter ska nu styra kommunens inriktning och verksamheter. Den första betydelsen bör vara av extra vikt under en period av starkt tillväxt, då en av utmaningarna är att ha en fortsatt långsiktigt hållbar ekonomi, som ska skapa tillräckliga förutsättningar att bedriva en god verksamhet här och nu utan att riskera att belasta framtida medborgare med exempelvis höga räntekostnader eller ett ökat skatteuttag. Ständiga prioriteringar kommer att krävas och resurser ska inte läggas på att göra saker som inte en kommun ska göra eller som andra kan göra bättre.

Innebörden av ”att vara bäst” är att strävan ska vara att den service och den livsmiljö som kommunen levererar till medborgarna ska vara bland den bästa i landet. Detta bör styra de målsättningar som sätts för verksamheter och det understryker också förväntan att jämförelser sker med andra kommuner och organisationer, i syfte att lära och utvecklas.

Nämndens fokus och resultatindikatorer

En förändring av mål- och resultatstyrning föreslås av främst två skäl: att skapa bättre förutsättningar för att målen verkligen ska bli styrande och att bättre koppla ihop arbetet med *mål* och *budget*.

De övergripande målen ska vara alla nämnders mål

De nya kommunövergripande målen antogs av kommunfullmäktige i ärendet om mål och budget för 2016-2018. Målen är:

- Bästa utveckling för alla
- Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka
- Stark och balanserad tillväxt
- Maximalt värde för skattepengarna

Kommunfullmäktiga har också för varje mål gjort en konkretisering av vad målen innebär, i form av undertexter till målen. I jämförelse med de tidigare åtta övergripande målen, som var av en mer allmängiltig karaktär, ger de nya målen en tydligare bild av kommunfullmäktiges vilja när det gäller kommunens inriktning framöver.

I den tidigare modellen tog nämnderna fram strategiska mål som kommunfullmäktige fastställde. De övergripande målen användes i ganska stor utsträckning som en sorteringsfunktion snarare än som något som styrde nämndernas arbete. Nämnderna kunde fritt välja vilka av de övergripande målen de skulle arbeta mot, vilket innebar att en del av de övergripande målen i princip saknade uppföljning. Nu föreslås att nämnderna ska förhålla sig till var och ett av målen och för varje mål besluta om vad som bör vara fokus för nämnden, för att kommunens övergripande mål ska nås. Det blir därmed tydligare att de kommunövergripande målen också är nämndernas mål. Målen behöver dock konkretiseras så att det blir tydligt vad de innebär för respektive nämnd, och genom att fastställa fokus visas vad nämnden avgör är av störst betydelse för att de ska bidra till att nå de övergripande målen.

Resultaten ska bli mer styrande

I den tidigare modellen för kommunens mål- och resultatstyrning beslutade nämnden om de nyckeltal som skulle visa på måluppfyllelse för de strategiska målen, men dessa fastställdes inte av kommunfullmäktige. Många av de strategiska målen var formulerade på en övergripande nivå vilket innebär att det funnits begränsade möjligheter för kommunfullmäktige att följa resultaten i kommunen och därför begränsade möjligheter att styra utifrån dessa resultat. Den föreslagna justeringen av mål- och resultatstyrningen innebär att kommunfullmäktige i samband med ärendet om mål och budget ska fastställa (ett begränsat antal) resultatindikatorer med årsmål. Syftet med förändringen är att resultaten ska utgöra en tydligare del av styrningen av kommunen och också skapa förutsättningar för att de ska hänga ihop med arbetet att fördela resurser mellan verksamheter i budgeten.

Justerade riktlinjer för god ekonomisk hushållning

År 2013 gjordes ett tillägg i kommunallagen som säger att kommunfullmäktige ska anta riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Det öppnades också vid samma tillfälle en möjlighet för kommunerna att inrätta en resultatutjämningsreserv, i syfte att kunna balansera sina ekonomiska resultat över tid. I Nacka gjordes därför ett tillägg till reglementet för mål- och resultatstyrning, där man fastslog att god ekonomisk hushållning i Nacka är när de kommunövergripande målen nås, och att kommunen ska inrätta en resultatutjämningsreserv och bestämmelser kring denna (KFKS 2013/563-040).

Nackas definition av god ekonomisk hushållning – att kommunen har en god ekonomisk hushållning när det av kommunfullmäktige beslutade övergripande målen nås – bedöms fortfarande vara relevant. I de nya övergripande målen betonas mycket av det som var lagstiftarens intentioner med begreppet ”god ekonomisk hushållning”, exempelvis att kommunen ska bedriva sina verksamheter på ett kostnadseffektivt sätt för att skapa ett maximalt värde för skattepengarna och att ekonomi ska vara långsiktigt hållbar.

För att ytterligare tydliggöra ”god ekonomisk hushållning” i Nacka kommun föreslås att riktlinjer för kommunens resultatöverskott, finansiering av investeringar samt utveckling av kommunens soliditet läggs till riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Dessa tre delar av kommunens ekonomi bedöms vara centrala och av särskilt stor vikt för en starkt växande kommun. Riktlinjerna ska sedan konkretiseras med finansiella mål för budgetperioden.

Ekonomiska konsekvenser

Förändringen av reglementet för mål- och resultatstyrning har inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förändringen av reglementet för mål- och resultatstyrning har inga direkta konsekvenser för barn. Utvecklingen av kommunens styrning syftar dock till att öka kvaliteten i de tjänster som kommunen levererar, att skapa attraktiva livsmiljöer och att skattepengarna ska användas på ett så bra sätt som möjligt och skapa maximalt värde för alla medborgarna. Då en stor del av kommunens verksamhet riktar sig till barn så bör detta på sikt bidra till att skapa bättre levnadsvillkor för barnen i kommunen.

Bilagor

Reglemente för mål- och resultatstyrning (pdf)

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Eva Olin
Ekonomidirektör